

บทที่ ๕ การสร้างสรรค์งานเขียน เชิงวิชาการและการอ้างอิง

บทที่ ๕

การสร้างสรรคงานเขียนเชิงวิชาการและการอ้างอิง

อาจารย์วิราพร หงษ์เวียงจันทร์

ความนำ

งานเขียนเชิงวิชาการ คือ งานเขียนที่มีการกำหนดประเด็นที่ต้องการอธิบายหรือวิเคราะห์อย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์ประเด็นและนำเสนอประเด็นดังกล่าวอย่างเป็นระบบและเป็นทางการ มีการเรียบเรียงเนื้อหาสาระที่มีความถูกต้องทางวิชาการและเชื่อถือได้ เนื้อความในงานเขียนเชิงวิชาการควรเชื่อมโยงเนื้อหาต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันและใช้ภาษาระดับมาตรฐาน ชัดเจน และกระชับรัดกุม ทั้งนี้อาจใช้ศัพท์เฉพาะสาขาวิชาด้วยก็ได้ รวมทั้งต้องอ้างอิงหลักฐานที่มาของข้อมูล ความรู้ และความคิดที่นำมาประกอบการศึกษานี้กันอย่างชัดเจน

งานเขียนเชิงวิชาการจะเขียนเป็นร้อยแก้วหรือความเรียงในลักษณะบรรยายหรืออธิบายโวหาร มีการจำแนกประเด็นให้ชัดเจนและจัดกลุ่มให้เหมาะสม นอกจากนี้อาจใช้สื่อประกอบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เช่น ภาพประกอบ แผนภูมิ กราฟ ตาราง สถิติต่าง ๆ เป็นต้น

การกำหนดเค้าโครงความคิด

มนุษย์ต้องคิดอยู่ตลอดเวลา ทั้งเรื่องเล็กและเรื่องใหญ่ เรื่องส่วนรวมและเรื่องส่วนตัว ทุกคนล้วนต้องใช้ความคิดทั้งสิ้น การคิดของมนุษย์มีความซับซ้อนและหลากหลาย ทั้งยังสัมพันธ์กับการทำงานของสมอง

สมองของมนุษย์แบ่งออกเป็น ๒ ซีกทำหน้าที่ควบคุมการคิดในลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ สมองซีกซ้าย ทำหน้าที่ควบคุมการคิดเรื่องตรรกะ การวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยเหตุและผล การคิดคำนวณในเชิงลึกและการคิดที่เป็นระบบ ส่วนสมองซีกขวาทำหน้าที่ควบคุมการคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดในแง่มุมมองต่าง ๆ ควบคุมอารมณ์และจิตใจ รวมทั้งญาณหยั่งรู้ต่าง ๆ ถือเป็น การคิดในมุมมองกว้างที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์

การถ่ายทอดความคิดของมนุษย์เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้สามารถทำได้ด้วยการพูดหรือการเขียน การเขียนงานเชิงวิชาการเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่น่าเสนอความคิดของผู้เขียน เมื่อผู้เขียนกำหนดเรื่องได้แล้วก็ลงมือเขียน แต่ก่อนที่จะลงมือเขียนงานวิชาการผู้เขียนควรกำหนดเค้าโครงความคิดก่อน เพราะการกำหนดเค้าโครงความคิดจะช่วยให้ผู้เขียนมีแนวทางการเขียนอย่างเป็นระบบ ไม่กระจัดกระจาย การกำหนดเค้าโครงความคิดสามารถเขียนเป็นโครงเรื่องได้ ดังจะอธิบายต่อไปนี้

เค้าโครงความคิดแบบโครงเรื่อง

เค้าโครงความคิดแบบโครงเรื่อง คือ แนวทางที่ใช้ในการเขียนงานเขียนเชิงวิชาการโดยกำหนดหัวข้อสำคัญของเนื้อเรื่อง เค้าโครงความคิดแบบโครงเรื่องมี ๒ แบบ ได้แก่ เค้าโครงความคิดที่เป็นคำหรือวลี และเค้าโครงความคิดที่เป็นประโยค ดังนี้

๑.๑ เค้าโครงความคิดที่เป็นคำหรือวลี เป็นการเขียนเค้าโครงที่ใช้หัวข้อหรือวลีสั้นๆ เพื่อให้เข้าใจแนวคิดอย่างกว้างๆ หากมีหัวข้อรองหรือหัวข้อย่อยจะใช้ตัวเลขหรือตัวอักษรลำดับหัวข้อลดหลั่นลงมา เช่น

๑. ความหมายของความคิด
๒. ประเภทของความคิด
 - ๒.๑ การคิดแบบให้นิยาม
 - ๒.๒ การคิดแบบเปรียบเทียบ
 - ๒.๓ การคิดแบบวิเคราะห์
 - ๒.๔ การคิดแบบสังเคราะห์

๑.๒ เค้าโครงความคิดที่เป็นประโยค เป็นการเขียนเค้าโครงที่ใช้ประโยคที่สมบูรณ์ เพื่อให้เข้าใจแนวคิดได้ง่ายและชัดเจน หากมีหัวข้อรองหรือหัวข้อย่อยจะใช้ตัวเลขหรือตัวอักษรลำดับหัวข้อเช่นเดียวกับเค้าโครงความคิดที่เป็นคำหรือวลี เช่น

๑. สาเหตุที่ทำให้เกิดแผ่นดินไหวมีหลายประการ
 - ๑.๑ การกระทำของมนุษย์ทำให้เกิดแผ่นดินไหว
 - ๑.๒ การเคลื่อนที่ของแผ่นเปลือกโลกทำให้เกิดแผ่นดินไหว

หลักการเขียนเชิงวิชาการ

งานเขียนเชิงวิชาการประกอบด้วยการนำความรู้จากแหล่งต่างๆ มาประมวลร้อยเรียงเพื่อวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้เขียนนำข้อมูลที่แสดงเหตุผลหรือที่มาของประเด็นที่ต้องการศึกษามาอธิบายหรือวิเคราะห์อย่างมีกระบวนการ มีบทสรุป มีการอ้างอิงและบรรณานุกรมที่ครบถ้วนสมบูรณ์

งานเขียนเชิงวิชาการควรใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนหรือภาษาทางการที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ กระชับ สื่อความหมายชัดเจน ตรงไปตรงมา มีการเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่าย หากจำเป็นต้องใช้ศัพท์เฉพาะสาขาหรือศัพท์เทคนิคต้องใช้ให้เหมาะสม หากคำนั้นยังไม่แพร่หลายควรใส่คำภาษาต่างประเทศไว้ในวงเล็บ ในกรณีที่ไม่สามารถหาคำในภาษาไทยแทนได้ควรใช้คำทับศัพท์ที่ถูกต้องตามหลักการเขียนของราชบัณฑิตยสภา เช่น โรฮีนจา (Rohingyar)

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (The Republic of the Union of Myanmar) เป็นต้น ผู้เขียนควร พิจารณารูปแบบการเขียนตัวสะกดหรือการเขียนตัวการันต์ต่างๆ ด้วย เพราะงานเขียนเชิงวิชาการจะเป็น แหล่งอ้างอิงทางวิชาการต่อไป

องค์ประกอบของงานเขียนเชิงวิชาการ

องค์ประกอบที่สำคัญของงานเขียนเชิงวิชาการ มีดังนี้

๑. **ชื่อเรื่อง** การกำหนดชื่อเรื่องของงานเขียนเชิงวิชาการต้องใช้ภาษาที่เป็นทางการ ชัดเจน ตรงไปตรงมา และครอบคลุมประเด็นที่นำมาศึกษา อีกทั้งชื่อเรื่องต้องสื่อถึงเนื้อหาของเรื่อง ไม่ควรตั้งชื่อ เรื่องเจาะลึกหรือกว้างเกินกว่าประเด็นที่ต้องการศึกษา

๒. **บทนำหรือคำนำ** เป็นส่วนแรกของงานเขียนเชิงวิชาการที่สร้างความน่าสนใจและดึงดูดให้ ผู้อ่านอยากรู้ อยากอ่านข้อความที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ การเขียนบทนำหรือคำนำที่ดีจะทำให้ผู้อ่าน ทราบว่ากำลังจะอ่านเรื่องอะไร เป็นเรื่องที่ตนเองสนใจหรือไม่ วิธีการเขียนบทนำหรือคำนำมีหลายวิธี ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องและลักษณะการเขียนที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของผู้เขียน เช่น ใช้ภาษาที่กระตุน จูงใจ ผู้อ่าน ยกปัญหาที่กำลังได้รับความสนใจในขณะนั้นมาอภิปราย ตั้งประเด็นคำถามหรือปัญหาที่ท้าทาย ความคิดของผู้อ่าน กล่าวถึงประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับจากการอ่าน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เขียนยังสามารถ กล่าวถึงวัตถุประสงค์ ชี้แจง หรือปูพื้นฐานให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ต้องการนำเสนอไว้ในบทนำหรือคำนำ ของงานเขียนเชิงวิชาการนั้นๆ ได้ด้วย

๓. **เนื้อเรื่อง** เป็นส่วนที่ยาวที่สุดในงานเขียนเชิงวิชาการเนื่องจากเป็นส่วนที่แสดงเหตุผลหรือ ที่มาของประเด็นที่ต้องการศึกษา เป็นส่วนที่อธิบายประเด็นต่างๆ ที่ผู้เขียนค้นคว้าหาข้อมูลมาอย่างเป็น ระบบทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

การเขียนเนื้อเรื่องงานเขียนเชิงวิชาการผู้เขียนต้องกำหนดเค้าโครงความคิดของเนื้อหาสาระที่ ต้องการนำเสนอแล้วจัดลำดับความคิดให้เหมาะสมกับเนื้อหา การนำเสนอเนื้อเรื่องต้องเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกันทั้งเรื่องเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญได้ง่ายขึ้น ส่วนวิธีการนำเสนอเนื้อเรื่องในงาน เขียนเชิงวิชาการนั้นผู้เขียนสามารถนำเสนอเนื้อหาสาระได้โดยใช้วิธีการต่างๆ ประกอบ เช่น การ นำเสนอในรูปแบบแผนภูมิ ตาราง กราฟ รูปภาพ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องทาง วิชาการด้วย เช่น การเขียนชื่อตาราง การใช้หัวข้อต่างๆ ในตาราง เป็นต้น

๔. **สรุป** เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งของงานเขียนเชิงวิชาการเพราะเป็นส่วนที่ผู้เขียน ต้องใช้ความประณีตในการเขียนค่อนข้างมาก เนื่องจากส่วนสรุปเป็นการบอกให้ผู้อ่านทราบว่าเนื้อเรื่อง ที่นำเสนอมาทั้งหมดจบลงอย่างไร ส่วนสรุปของงานเขียนเชิงวิชาการอาจเขียนแบบย่อโดยเลือกเก็บ ประเด็นสำคัญของการนำเสนอทั้งหมดมาเขียนไว้อย่างสั้นๆ หรืออาจกล่าวว่สิ่งที่นำเสนอมาทั้งหมดมี ความสำคัญอย่างไร ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ได้อย่างไรบ้าง กลวิธีการเขียนส่วนสรุปมีหลายประการ เช่น สรุปด้วยการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน สรุปด้วยการตั้งคำถามให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ สรุปด้วยบท กลอน คำคม หรือคำพูดของบุคคลสำคัญ เป็นต้น

๕. การอ้างอิง งานเขียนเชิงวิชาการเป็นงานเขียนที่เกิดขึ้นจากพื้นฐานด้านวิชาการที่มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยแล้ว งานเขียนรูปแบบนี้จึงมักมีการวิเคราะห์วิจารณ์และมีการเชื่อมโยงกับผลงานวิชาการอื่นๆ ดังนั้นการเขียนส่วนอ้างอิงจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เมื่อนำข้อความจากผลงานของผู้อื่นมาใช้ในงานเขียนของตนเองจำเป็นต้องระบุให้ชัดเจนว่าเป็นผลงานของใคร ศึกษาไว้เมื่อใด และนำมาจากแหล่งใด เพื่อให้ผู้อ่านได้ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมและแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ผู้เขียนกำลังนำเสนอเป็นสิ่งที่มีความน่าเชื่อถือ หากเรื่องที่น่ามาเสนอเป็นทฤษฎีที่เข้าใจง่าย ไม่จำเป็นต้องสืบค้นเพิ่มเติมอีกมากก็ไม่จำเป็นต้องอ้างอิง กล่าวคือ ควรอ้างอิงเท่าที่จำเป็น หากงานเขียนของเราอ้างอิงมากเกินไปจะทำให้งานเขียนรกรุงรังก่อความรำคาญแก่ผู้อ่าน ข้อควรคำนึงสำคัญในการคัดลอกผลงานของผู้อื่นคือ การคัดลอกผลงานผู้อื่นสามารถทำได้ในกรณีที่เป็นกรนำมาเพื่ออธิบายหรือเพื่อสนับสนุน ไม่ใช่การคัดลอกมาเพื่อเป็นผลงานของตนเอง

การอ้างอิงข้อมูลที่น่าเชื่อถือจะทำให้งานเขียนเชิงวิชาการมีคุณภาพ การอ้างอิงในงานเขียนเชิงวิชาการนั้นมีหลากหลายรูปแบบ ในที่นี้จะขอกล่าวถึงการเขียนอ้างอิงตามหลัก American Psychological Association (APA) เนื่องจากเป็นรูปแบบที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายในงานเขียนงานเชิงวิชาการในประเทศไทย

การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา (Citing References in Text) เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลโดยระบุชื่อผู้แต่งและปีพิมพ์ไว้ในเนื้อหางานเขียนเชิงวิชาการ หากเป็นการอ้างอิงเนื้อหาโดยตรงหรือแนวคิดบางส่วน หรือคัดลอกข้อความมาจากต้นฉบับควรระบุเลขหน้าไว้ด้วย โดยพิมพ์ต่อท้ายปีพิมพ์แล้วคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ในกรณีที่เป็นกรสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาหรือแนวคิดทั้งหมดอาจจะไม่ต้องระบุเลขหน้าก็ได้ การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาสามารถวางในตำแหน่งต่างๆ ได้ ๓ แห่ง ดังนี้

๑. (ผู้แต่ง, ปีพิมพ์, เลขหน้า) การอ้างอิงแบบนี้จะเขียนไว้ท้ายข้อความที่ต้องการอ้างอิง เช่น

(ทรงกลด บางยี่ขัน, ๒๕๕๕, น. ๑๑๙-๑๒๐)

ในกรณีไม่ปรากฏเลขหน้าให้ใส่เพียงชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์

(ทรงกลด บางยี่ขัน, ๒๕๕๕)

๒. ผู้แต่ง (ปีพิมพ์, เลขหน้า) ในกรณีที่ระบุชื่อผู้แต่งไว้ในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บอีกครั้งหนึ่ง เช่น

มานิตย์ จุมปา (๒๕๕๖, น. ๙๘) ได้กล่าวถึง

ในกรณีไม่ปรากฏเลขหน้าให้ใส่เพียงชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์

มานิตย์ จุมปา (๒๕๕๖)

๓. **ปีพิมพ์ ผู้แต่ง (เลขหน้า)** ในกรณีที่ระบุปีที่พิมพ์และชื่อผู้แต่งไว้ในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บอีกครั้งหนึ่ง เช่น

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ วิราพร หงษ์เวียงจันทร์ ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมของชาวไทลื้อไว้ว่า “ชาวไทลื้อมีความเชื่อเรื่องข้อห้ามเกี่ยวกับการประกอบอาหารที่น่าสนใจ เช่น ห้ามนำหอย เป็ด และ สัตว์ป่ามาประกอบอาหารให้แขกต่างบ้านต่างเมืองรับประทานและห้ามนำมาใช้ประกอบอาหารในพิธีสำคัญ” (น. ๑๒๖)

หากข้อความที่คัดลอกมามีความยาวไม่เกิน ๓ บรรทัด ให้พิมพ์ต่อเนื่องกับเนื้อหาโดยไม่ต้องย่อหน้าใหม่และให้ใส่เครื่องหมายอัญประกาศ (“...”) ดังตัวอย่างข้างต้น

หากข้อความที่คัดลอกมามีความยาวเกิน ๓ บรรทัด ให้ขึ้นบรรทัดใหม่แล้วย่อหน้าเข้ามา ๐.๘ นิ้ว และให้อยู่ในรูป block quotation กล่าวคือ ข้อความบรรทัดต่อไปให้ย่อหน้าเข้ามาเท่ากับบรรทัดแรก ในกรณีที่มีย่อหน้าภายในอัญประกาศก็ให้ย่อเข้ามาอีก ๐.๓ นิ้วทุกย่อหน้า โดยไม่ต้องใส่เครื่องหมายอัญประกาศ เช่น

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ วิราพร หงษ์เวียงจันทร์ ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมการกินของชาวไทลื้อไว้ว่า

(๐.๓ นิ้ว) “จากการวิเคราะห์คำศัพท์เกี่ยวกับการประกอบอาหารของชาวไทลื้อแสดงให้เห็น
(๐.๘ นิ้ว) วัฒนธรรมการกินของชาวไทลื้อหลายประการ ได้แก่ อาหารที่มีจากพืชพันธุ์ธรรมชาติและ สัตว์ที่หาได้ตามท้องทุ่งนาสะท้อนความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายของชาวไทลื้อ เนื้อสัตว์ ๔ เท้า เป็นอาหารพิเศษที่ชาวไทลื้อจะทำในโอกาสสำคัญเท่านั้น สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ ๒ ที่ว่าคำศัพท์เกี่ยวกับการประกอบอาหารจะสะท้อนวิถีชีวิตของชาวไทลื้อที่มีความเป็นอยู่ เรียบง่าย และอาหารที่มีเนื้อสัตว์ ๔ เท้าเป็นส่วนประกอบจะทำในโอกาสสำคัญเท่านั้น”
(น. ๑๒๖)

ในกรณีที่เป็นข้อความจากอินเทอร์เน็ตหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ปรากฏเลขหน้า แต่มี หมายเลขกำกับแต่ละย่อหน้าให้ใส่ตามที่ปรากฏ หากไม่มีหมายเลขย่อหน้ากำกับให้ผู้เขียนนับเองแล้วใช้ ลำดับย่อหน้าแทนเลขหน้า เช่น

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (๒๕๕๘) ได้อธิบายว่า “คำว่า Rohingya นี้ เมื่อทับศัพท์ตาม หลักเกณฑ์ของคณะกรรมการจัดทำหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาพม่า สำนักงานราชบัณฑิตยสภา เขียนได้ว่า โรฮีนจา” (ย่อหน้าที่ ๕)

หากข้อความที่อ้างนำมาจากเอกสารที่ชื่อเรื่องยาวไม่ต้องใส่ชื่อเรื่องทั้งหมด ให้ใส่
เครื่องหมายอัฒประกาศระหว่างชื่อเรื่อง เช่น

“การบาดเจ็บศีรษะเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญโดยมีสาเหตุจากอุบัติเหตุทางจราจรเป็น
ส่วนใหญ่ ทำให้เกิดการเสียชีวิตจำนวนมาก บางรายที่รอดชีวิตอาจหลงเหลือความพิการไว้ นอกจากการ
เปลี่ยนแปลงด้านร่างกายแล้วยังพบว่าผู้ป่วยอาจเกิดจากภาวะซึมเศร้าตั้งแต่ภายหลังการบาดเจ็บด้วย”
(วไลพรรณ เอี่ยมกมล และชนกพร จิตปัญญา, ๒๕๕๕, “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วย
บาดเจ็บศีรษะ,” ย่อหน้าที่ ๑)

(ชื่อเรื่องเต็มคือ ปัจจัยปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยบาดเจ็บศีรษะ: การทบทวน
ความรู้อย่างเป็นระบบ)

การอ้างอิงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มีรูปแบบการเขียน ดังนี้

(ชื่อผู้ให้ข้อมูล, สัมภาษณ์, วันเดือนปีที่สัมภาษณ์) เช่น

ความเชื่อเรื่องการไม่รับประทานแกงหอยของชาวไทยลื้อมีลักษณะคล้ายคลึงกับชาวไทยถิ่นเหนือ
ที่มีความเชื่อว่า หอยเป็นสัตว์ที่อยู่เป็นกลุ่มเกาะติดกัน การนำหอยมาประกอบอาหารจึงเปรียบเสมือน
การทำให้แตกแยกกัน (วิไลวรรณ อุณากรสวัสดิ์, สัมภาษณ์, ๑๑ มกราคม ๒๕๕๖)

การเขียนรายการอ้างอิง เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่ามาใช้ในงานเขียนเชิงวิชาการ
เป็นส่วนสำคัญที่ระบุไว้หลังจากส่วนสรุป รายการอ้างอิงจะบอกรายละเอียดของแหล่งข้อมูลที่ใช้อ้างอิง
ในเนื้อหาทุกรายการ ทั้งที่ปรากฏในการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาและส่วนที่ไม่ปรากฏแต่ผู้เขียนนำมา
เรียบเรียงใหม่ การเขียนรายการอ้างอิงจะเรียงลำดับตามประเภทของเอกสาร เช่น หนังสือและบทความ
ในหนังสือ สัมภาษณ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ ดังจะอธิบายต่อไปนี้

๑. หนังสือ มีรูปแบบการเขียนดังนี้

ผู้แต่ง.(ปีพิมพ์).\ชื่อเรื่อง.\สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์.

เครื่องหมาย \ หมายถึง เว้นวรรค ๑ ระยะ

ทรงกลด บางยี่ขัน. (๒๕๕๕). โปรดอ่านได้แสงเทียน เพราะผมเขียนได้แสงดาว (พิมพ์ครั้งที่ ๑๑).

กรุงเทพฯ: อະบุ๊ก.

๒. บทความ มีรูปแบบการเขียนดังนี้

๒.๑ บทความในวารสาร นิตยสาร

ผู้แต่ง.\(ปีพิมพ์).\ชื่อบทความ.\ชื่อวารสาร,ปีที่(ฉบับที่),เลขหน้า.

ชาคริต ชุ่มวัฒนะ. (๒๕๕๕). ปฐมบทของ (รัฐ) ปาเลสไตน์: การบ่งชี้ชะตากรรมของชาติ. วารสาร

อักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๓๔(๒), ๖๗-๘๗.

ไมตรี ลิ้มปิชาติ. (๑๖ มีนาคม ๒๕๕๗). ผู้หญิงอยากสวย. กุลสตรี, ๔๓, ๙๒-๙๓.

๒.๒ บทความในหนังสือพิมพ์

ผู้แต่ง.\(ปีพิมพ์).\ชื่อบทความ.\ชื่อหนังสือพิมพ์,เลขหน้า.

กำชัย จงจักรพันธ์. (๓ สิงหาคม ๒๕๕๘). อีกก้าวหนึ่งของมหาวิทยาลัย...จัดเลี้ยงโดยไม่มีแอลกอฮอล์.

เดลินิวส์, น. ๑๐.

๓. วิทยานิพนธ์ มีรูปแบบการเขียนดังนี้

ผู้แต่ง.\(ปีพิมพ์).\ชื่อเรื่อง.\(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตหรือปริญญาดุษฎีบัณฑิต).\ชื่อ
มหาวิทยาลัย,\ชื่อกณะ,\ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชา.

วาริต เจริญราษฎร์. (๒๕๕๔). การศึกษาการตั้งชื่อของชาวไทยมุสลิมชุมชนมัสยิดต้นสน เขต

บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
คณะศิลปศาสตร์, ภาควิชาภาษาไทย.

๔. สัมภาษณ์ มีรูปแบบการเขียนดังนี้

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.\ตำแหน่ง\สถานที่ทำงาน (ถ้ามี).\{วัน เดือน ปีที่สัมภาษณ์}.\สัมภาษณ์.

สุวรรณ จันทิวาสารกิจ. วิศวกรรมการเขียนเชิงวิชาการ. (๔ มีนาคม ๒๕๕๘). สัมภาษณ์.
วิไลวรรณ อุณากรสวัสดิ์. (๑๑ มกราคม ๒๕๕๖). สัมภาษณ์.

๕. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีรูปแบบการเขียนดังนี้

ผู้แต่ง.\(ปีที่สร้างหรือเผยแพร่).\ชื่อเรื่อง.\สืบค้นจาก <http://www.xxx>

pavinee thepkhamram. (๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗). คลื่นฟูด อีกมิติของการกินเพื่อสุขภาพ. สืบค้นจาก
<http://www.thaihealth.or.th/Content/25051E2%80%98%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%>

จริยธรรมในงานเขียนเชิงวิชาการ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในงานเขียนเชิงวิชาการทำได้สะดวกมากกว่าเมื่อก่อน แต่ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศนี้ก็มีปัญหาเช่นกัน กล่าวคือ ผู้เขียนมักคัดลอกหรือนำผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ของผู้อื่นมาใช้ประโยชน์โดยไม่ได้คำนึงหรือเคารพถึงทรัพย์สินทางปัญญา จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวได้ขยายไปในวงกว้าง คนมักคุ้นเคยกับการคัดลอกผลงานของผู้อื่นแล้วนำมาใช้ในงานเขียนของตนโดยไม่ได้ตระหนักถึงผลกระทบที่ตามมา ดังนั้น การสร้างงานเขียนเชิงวิชาการเรื่องหนึ่งๆ ผู้เขียนต้องตระหนักถึงจริยธรรมในการเขียนงานเขียนเชิงวิชาการด้วย เพราะการคัดลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้โดยที่ไม่อ้างอิงแหล่งข้อมูลถือว่าเป็นการโจรกรรมทางวิชาการ (Plagiarism)

คำว่า Plagiarism มีผู้แปลเป็นภาษาไทยไว้หลายคำ เช่น การลักลอกผลงาน การคัดลอกผลงาน การโจรกรรมทางวิชาการ การโจรกรรมทางวรรณกรรม การขโมยผลงานและการลอกเลียนผลงาน เป็นต้น รองศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา (๒๕๕๖, น. ๙๘) ได้กล่าวถึงคำว่า Plagiarism ว่า “Plagiarism หมายถึง การใช้ผลงานหรือแนวคิดของบุคคลอื่นเพื่อทำให้ดูเหมือนเป็นงานของตนเอง” ซึ่งบางกรณีอาจจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจเพราะขาดความระมัดระวังก็เป็นได้

บุษบา มาตระกุล (๒๕๕๑, น. ๘-๙) ได้กล่าวถึงลักษณะของการโจรกรรมทางวิชาการ ไว้ดังนี้

๑. Copy and Paste Plagiarism (การคัดลอก-แปะ) หมายถึง การนำข้อความหรือประโยคจากต้นฉบับมาใช้โดยไม่ใส่เครื่องหมายคำพูดและไม่อ้างอิง ดังนั้น เมื่อผู้เขียนจะคัดลอกข้อมูลมาใช้ในงานเขียนเชิงวิชาการต้องใช้เครื่องหมายอัญประกาศ (“...”) และเขียนแหล่งที่มาของข้อมูลทุกครั้ง

๒. Word Switch Plagiarism (การเปลี่ยนคำ) หมายถึง การนำข้อความหรือประโยคจากต้นฉบับมาเปลี่ยนบางคำโดยไม่ใส่เครื่องหมายอัญประกาศและไม่อ้างอิง ดังนั้น เมื่อผู้เขียนต้องการคัดลอกข้อมูลลักษณะนี้ และเปลี่ยนคำบางคำก็สามารถทำได้แต่ต้องอ้างอิงแหล่งที่มา

๓. Metaphor Plagiarism (การอุปมา) หมายถึง การนำคำอุปมาซึ่งเป็นความคิดของผู้เขียนจากต้นฉบับมาใช้ในงานเขียนของตนเองแต่ไม่อ้างอิง ดังนั้นหากผู้เขียนต้องการนำเสนอข้อมูลลักษณะดังกล่าวควรคิดคำอุปมาขึ้นเอง หรือคัดลอกคำอุปมานั้นแต่ต้องอ้างอิง

๔. Style Plagiarism (สำนวน) หมายถึง การนำข้อความหรือประโยคจากต้นฉบับมาใช้โดยเรียบเรียงลำดับประโยคใหม่แต่ยังแสดงถึงรูปแบบสำนวนเดิม วิธีการแก้ปัญหาหนึ่งคือ ผู้เขียนควรอ่านให้เข้าใจแล้วนำมาเขียนใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเองแต่ยังคงเนื้อหาสาระที่สำคัญเอาไว้

๕. Idea Plagiarism (ความคิด) หมายถึง การนำข้อเขียนที่วิเคราะห์ วิจารณ์ หรือกล่าวถึงทฤษฎีต่างๆ ที่เป็นความคิดจากต้นฉบับมาเขียนในงานเขียนของตนเองแล้วไม่อ้างอิง ดังนั้นอาจหลีกเลี่ยงโดยการเขียนทฤษฎีอื่นหรือหากต้องการวิเคราะห์ตามต้นฉบับต้องอ้างอิงเสมอ

๖. การกระทำอื่นๆ ที่ถือเป็นการโจรกรรมทางวิชาการ เช่น การส่งผลงานชิ้นเดียวกันไปตีพิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง เรียกว่า Self Plagiarism หรือ Multiple Submission การส่งผลงานที่ทำร่วมกับผู้อื่นไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เขียนร่วม การลอกการบ้าน การใช้บทความจากอินเทอร์เน็ตโดยไม่อ้างอิงแหล่งที่มา การนำคำกล่าว สถิติ กราฟ ตาราง ภาพ ของผู้อื่นไปใช้โดยไม่อ้างอิง

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าการโจรกรรมทางวิชาการนั้นเกิดจากความไม่ระมัดระวังหรือความมั่งง่ายของผู้เขียนที่คิดว่าไม่มีใครจับได้ แสดงให้เห็นถึงความไม่มีจริยธรรมทางวิชาการ ดังนั้น การสร้างงานเขียนเชิงวิชาการผู้เขียนจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อข้อมูล และต่อผู้อื่นจึงจะทำให้งานเขียนนั้นมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ วิธีการสร้างงานเขียนเชิงวิชาการที่ไม่เป็นการโจรกรรมทางวิชาการนั้นสามารถทำได้หลายวิธี เช่น

๑. ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลายๆ แหล่ง และอ่านให้เข้าใจแล้วจึงนำมาเขียนโดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

๒. จดบันทึกย่อทุกครั้งทีอ่านและเขียนแหล่งอ้างอิงกำกับไว้ทุกครั้ง

๓. เขียนโดยใช้วิธีถอดความหรือสรุปสาระสำคัญแทนการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และเขียนอ้างอิงให้ถูกต้องตามหลักการเขียน

๔. หากจำเป็นต้องนำข้อความมาอ้างอิงควรเขียนอ้างอิงให้ถูกต้องและใส่เครื่องหมาย
อัญประกาศล้อมข้อความที่คัดลอก

ปัจจุบันสังคมไทยให้ความสำคัญกับการกิจกรรมทางวิชาการมากขึ้น ดังนั้น การเขียนอ้างอิงจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเขียนงานเชิงวิชาการซึ่งการเขียนอ้างอิงนั้นมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของสถาบันการศึกษานั้นๆ

รายการอ้างอิง

- ฝ่ายวิชาการเอ็กซ์เปอร์เน็ท. (๒๕๔๕). เทคนิคการคิดและจำอย่างเป็นระบบ (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (มีนาคม ๒๕๕๕). สิ่งพิมพ์ วิทยานิพนธ์ การคัดลอก ผลงานวิจัย “ประเด็นสำคัญที่ควรรู้”. สืบค้นจาก <http://www.grad.chula.ac.th/download/files/Plagiarism.pdf>
- บุษบา มาตระกุล. (๒๕๕๑). Plagiarism โจรกรรมทางวรรณกรรม. ก้าวทันโลกวิทยาศาสตร์, ๘(๒), ๗-๑๐.
- บุษาน โทนี. (๒๕๔๔). ใช้หัวใจ (ธัญญา ผลอนันต์, ผู้แปล) (พิมพ์ครั้งที่ ๓). กรุงเทพฯ: ขวัญข้าว'๙๔.
- มานิตย์ จุมปา. (๒๕๕๖). เขียนผลงานทางวิชาการอย่างไรไม่ละเมิดลิขสิทธิ์และไม่ลักลอกผลงาน (Plagiarism) (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิราพร หงษ์เวียงจันทร์. (๒๕๕๖). การศึกษาคำศัพท์เกี่ยวกับการประกอบอาหารของชาวไทลื้อที่จังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, ภาควิชาภาษาไทย.
- สำนักหอสมุด. (๒๕๕๖). คู่มือพิมพ์วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ ๘). ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.